

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Żurawska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym zażalenia uczestników A. K. (1) i P. B.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt I Ns 1140/10

w sprawie z wniosku A. K. (2)

o zniesienie współwłasności

postanawia:

I. uchylić zaskarżone postanowienie w pkt III i IV;

II. oddalić wnioski uczestników A. K. (1) i P. B. o zwrot kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w pkt I umorzył postępowanie w sprawie, w pkt II zasądził od A. K. (2) na rzecz P. B. i A. K. (1) po 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w pkt III cofnął P. B. i A. K. (1) zwolnienie od kosztów sądowych oraz w pkt IV nakazał uiścić A. K. (1) i P. B. kwotę po 3.275,69 zł tytułem zwrotu wydatków sądowych na opinię biegłego.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd m.in. stwierdził, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki do cofnięcia zwolnienia od kosztów sądowych uczestników przyznanego postanowieniami z 1 kwietnia 2011 r. albowiem na skutek zasądzenia uczestnikom kosztów zastępstwa prawnego w pkt II postanowienia, nie można uznać, że uczestnicy nie będą w stanie uiścić na rzecz Skarbu Państwa stosownych kwot tytułem zwrotu wydatków sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Obciążenie uczestników tymi wydatkami zostało uznane za uzasadnione tym, że do sporządzenia kosztownych opinii biegłego doszło na skutek tego, iż uczestnicy dopiero po ich sporządzeniu, podnieśli w sprawie zarzuty skutkujące wydaniem po przeprowadzeniu postępowania dowodowego postanowienia wstępnego. Zarzuty podniesione w piśmie przygotowawczym z 27 grudnia 2012 r. były tego rodzaju, że mogły być już zgłoszone w odpowiedzi na wniosek, a więc na wstępnym etapie postępowania co niewątpliwie zapobiegłoby konieczności poniesienia zbędnych wydatków sądowych na opinie biegłego.

W zażaleniu na powyższe postanowienie, uczestnicy A. K. (1) i P. B., zaskarżyli powyższe postanowienie w części dotyczącej pkt III oraz w pkt IV zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a to art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegające na:

a) uznaniu, iż w sprawie zaszły przesłanki cofnięcia zwolnienia od kosztów podczas gdy sytuacja finansowa i materialna uczestników nie uległa poprawie,

b) uznaniu, iż decyzję Sądu o cofnięciu zwolnienia od kosztów uzasadnia zasądzenie na rzecz uczestników kosztów zastępstwa prawnego, podczas gdy koszty te zasądzone zostały w ścisłym związku z reprezentowaniem uczestników przez profesjonalnego pełnomocnika i stanowią wynagrodzenie pełnomocnika,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a to art. 109 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez zarządzenie stosownego dochodzenia i uznanie, że w sprawie pojawiły się okoliczności sprawy na podstawie, których Sąd powziął wątpliwość co do rzeczywistego stanu majątkowego uczestników korzystających ze zwolnienia od kosztów sądowych,

3. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a to art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 kpc w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej poprzez uznanie, że okolicznością świadczącą o tym, że przesłanki zwolnienia od kosztów sądowych przestały istnieć jest postanowienie Sądu o zasądzeniu kosztów zastępstwa prawnego w sytuacji, w której koszty te nie stanowią przychodu i źródła dochodu uczestników, a stanowią wynagrodzenie ustanowionego w sprawie pełnomocnika.

W związku z powyższym uczestnicy wnoszą o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz każdego z uczestników kosztów postępowania zażaleniowego oraz o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt III i IV poprzez:

- uchylenie postanowienia zawartego w pkt III i umorzenie postępowania wszczętego na podstawie art. 109 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych,
- uchylenie postanowienia zawartego w pkt IV.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Słusznie bowiem podnoszą skarżący fakt, iż koszty zastępstwa prawnego stanowią równowartość należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi wynagrodzenia z tytułu podejmowanych i inicjowanych czynności przed sądem i nie są jakimkolwiek źródłem dochodu powodującym zwiększenie majątku, czy poprawę sytuacji materialnej. Samo zasądzenie na rzecz uczestników kosztów postępowania nie uzasadniało uznania, że okoliczności, na podstawie których przyznano zwolnienie od kosztów sądowych przestały istnieć. Sąd chcąc dokonać cofnięcia zwolnienia od kosztów sądowych winien dokładniej zbadać sytuację uczestników celem stwierdzenia czy okoliczności, na podstawie których przyznano uczestnikom zwolnienie od kosztów nie istniały lub przestały istnieć / art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych/. Tego jednak Sąd I instancji nie uczynił, a swą decyzję o cofnięciu uczestnikom zwolnienia od kosztów oparł wyłącznie na tym, że na ich rzecz zostały zasądzone koszty postępowania, stanowiące wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. W tej sytuacji brak było podstaw do wydania zaskarżonego orzeczenia / pkt III i IV /, z tego też względu w tej części podlegało ono uchyleniu / art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc /.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego wydano w oparciu o art. 520 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc.